

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 2001, 102, 671

Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse muutmise seadus

Vastu võetud 12.12.2001

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 27. detsembri 2001. a otsusega nr 71

I. Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduses(RT I 1999, 16, 273; 82, 749; 88, 803; 2001, 3, 10) tehakse järgmised muudatused:

§ 1.Paragrahv 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 1. Seaduse reguleerimisala ja eesmärk

(1) Käesolev seadus sätestab puuetega inimeste sotsiaaltoetuste liigid, nende saamise tingimused, nende suurused ning määramise ja maksmise korra.

(2) Käesoleva seaduse eesmärk on puuetega inimeste iseseisva toimetuleku, sotsiaalse integratsiooni ja võrdsete võimaluste toetamine puudest tingitud lisakulude osalise hüvitamise kaudu.»

§ 2.Paragrahvi 2:

1)lõike 1 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« 3) keskmine puue on inimese anatoomilise, füsioloogilise või psüühilise struktuuri või funktsiooni kaotus või kõrvalekalle, millest tingituna vajab isik regulaarset kõrvalabi või juhendamist väljaspool oma elamiskohta vähemalt korra nädalas.»;

2)lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (2) Kõrvalabi või juhendamine on abi osutamine inimesele, kes ei tule iseseisvalt toime söömise, hügieenitoimingute, riietumise, liikumise või suhtlemisega. Järelevalve on ohutuse tagamine inimese suhtes, kes oma tegevuse või tegevusetusega võib tekitada kahju iseenda või teiste inimeste elule, tervisele või varale.»

§ 3.Seadust täiendatakse §-ga 2¹järgmises sõnastuses:

«§ 2¹.Isiklik rehabilitatsiooniplaan

(1) Isiklik rehabilitatsiooniplaan (edaspidi *rehabilitatsiooniplaan*) käesoleva seaduse mõistes on sotsiaalhoolekande seaduse (RT I 1995, 21, 323; 1996, 49, 953; 1997, 35, 538; 77, 1309; 2000, 33, 198; 2001, 85, 509) § 17 lõike 7 alusel sotsiaalministri määrusega kehtestatud nõuetele vastavas rehabilitatsiooniasutuses isiku enda või tema seadusliku esindaja aktiivsel osalemisel koostatud kirjalik dokument, milles antakse hinnang isiku tegevusvõimele, kõrvalabi, juhendamise või järelevalve vajadusele ning tuuakse ära isiku iseseisvaks toimetulekuks ja sotsiaalseks integreerumiseks vajalikud tegevused. Rehabilitatsiooniplaani vormi kehtestab sotsiaalminister määrusega.

(2) Rehabilitatsiooniplaan koostatakse arstliku ekspertiisikomisjoni või ekspertarsti suunamisel:

1) igale puude raskusastet taotlevale lapsele;

2) 16-aastasele ja vanemale inimesele, kui see on vajalik puude raskusastme määramiseks või isiku iseseisvaks toimetulekuks ja sotsiaalseks integratsiooniks.»

§ 4.Seadust täiendatakse §-ga 2²järgmises sõnastuses:

«§ 2².Puude raskusastme määramine

(1) Puude raskusastme määrab ja lisakulud tuvastab arstliku ekspertiisi komisjon või ekspertarst. Puude raskusastme määramise ja lisakulude tuvastamise korra kehtestab sotsiaalminister määrusega.

(2) Puude raskusastme määramisel võetakse arvesse:

- 1) tervises seisund;
- 2) tegevusvõime;
- 3) kõrvalabi, juhendamise ja järelevalve vajadus, mis on suurem inimese eakohasest abivajadusest;
- 4) kõrvalabi ja juhendamise vajadus, mis esineb inimesel tehniliste abivahendite kasutamisele vaatamata;
- 5) elukeskkond;
- 6) puudest tingitud lisakulud;
- 7) rehabilitatsiooniplaani olemasolu korral selles ettenähtud tegevused.

(3) Puude raskusaste määratakse kuni 65-aastasele isikule tähtajaga kuus kuud kuni kolm aastat.

(4) Vähemalt 65-aastasele isikule määratakse puude raskusaste:

- 1) tähtajaga kuus kuud kuni kolm aastat;
- 2) tähtajatult, kui tervises seisundi tõttu tema kõrvalabi, juhendamise või järelevalve vajadus ei muutu.»

§ 5. Paragrahv 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 4. Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste liigid

(1) Käesolev seadus kehtestab järgmised puuetega inimeste sotsiaaltoetused:

- 1) puudega lapse toetus;
- 2) puudega täiskasvanu toetus;
- 3) hooldajatoetus;
- 4) puudega vanema toetus;
- 5) õppetoes;
- 6) rehabilitatsioonitoetus;
- 7) täienduskoolitustoetus.»

§ 6. Paragrahvi 6:

1) lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Puudega lapse toetust makstakse igakuiselt keskmise, raske või sügava puudega lapsele puudest tingitud lisakulude hüvitamiseks ja rehabilitatsiooniplaanis ettenähtud tegevusteks, välja arvatud ravikindlustuse ja riigieelarve muudest vahenditest finantseeritavateks tegevusteks.»;

2) lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Puudega lapse toetus makstakse välja lapse vanemale.»;

3) lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

4) lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (5) Puudega lapse toetust makstakse järgmistes suurustes:

- 1) keskmise puudega lapsele – 215 protsenti sotsiaaltoetuste määrast;
- 2) raske ja sügava puudega lapsele – 255 protsenti sotsiaaltoetuste määrast.»

§ 7. Paragrahvi 7:

1) pealkiri ja lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 7. Puudega täiskasvanu toetus

(1) Puudega täiskasvanu toetust makstakse igakuiselt keskmise, raske või sügava puudega 16-aastasele ja vanemale inimesele puudest tingitud lisakulude hüvitamiseks ja rehabilitatsiooniplaani olemasolu korral selles ettenähtud tegevusteks, välja arvatud ravikindlustuse ja riigieelarve muudest vahenditest finantseeritavateks tegevusteks.»;

2) lõige 2 tunnistatakse kehtetuks.

§ 8. Paragrahv 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 8. Hooldajatoetus

(1) Hooldajatoetust makstakse igakuiselt:

- 1) 3–16-aastase keskmise, raske või sügava puudega lapse ühele vanemale või võõrasvanemale, kes ei saa töötada puudega lapse kasvatamise tõttu;

2) 16–18-aastase raske või sügava puudega lapse ühele vanemale või võõrasvanemale, kes ei saa töötada puudega lapse kasvatamise tõttu;
3) 18-aastasele ja vanemale raske või sügava puudega inimesele perekonnaseaduse (RT I 1994, 75, 1326; 1996, 40, 773; 49, 953; 1997, 28, 422; 35, 538; 2000, 50, 317; 2001, 16, 69; RT III 2001, 15, 154; RT I 2001, 53, 307) alusel määratud hooldajale või eestkostjale, kes ei saa töötada puudega inimesele kõrvalabi, juhendamise või järelevalve tagamise tõttu.

(2) Hooldajatoetust makstakse isikule, kes tagab:

- 1) 18-aastasele ja vanemale sügava puudega inimesele kõrvalabi, juhendamise või järelevalve ööpäevaringselt;
- 2) 18-aastasele ja vanemale raske puudega inimesele kõrvalabi, juhendamise või järelevalve igal ööpäeval.

(3) Hooldajatoetust ei maksta isikule, kellele on käesoleva seaduse alusel määratud raske või sügav puue.

(4) Hooldajatoetust makstakse järgmistes suurustes:

- 1) 3–16-aastase keskmise, raske või sügava puudega lapse ühele vanemale või võõrasvanemale, kes ei saa töötada puudega lapse kasvatamise tõttu, 75 protsenti sotsiaaltoetuste määrast;
- 2) 16–18-aastase sügava puudega lapse ühele vanemale või võõrasvanemale, kes ei saa töötada puudega lapse kasvatamise tõttu, või 18-aastase ja vanema sügava puudega inimese hooldajale või eestkostjale, kes ei saa töötada puudega inimesele kõrvalabi, juhendamise või järelevalve tagamise tõttu, 100 protsenti sotsiaaltoetuste määrast;
- 3) 16–18-aastase raske puudega lapse ühele vanemale või võõrasvanemale, kes ei saa töötada puudega lapse kasvatamise tõttu, või 18-aastase ja vanema raske puudega inimese hooldajale või eestkostjale, kes ei saa töötada puudega inimesele kõrvalabi, juhendamise või järelevalve tagamise tõttu, 60 protsenti sotsiaaltoetuste määrast.»

§ 9. Paragrahv 11 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 11. Rehabilitatsioonitoetus

- (1) Rehabilitatsioonitoetust makstakse 16–65-aastase puudega inimese aktiivseks rehabilitatsiooniks sotsiaalministri määratud rehabilitatsiooniasutustes.
- (2) Rehabilitatsioonitoetust makstakse tegelike rehabilitatsioonikulude osaliseks hüvitamiseks kuni 200 protsenti sotsiaaltoetuste määrast kalendriaasta jooksul.
- (3) Rehabilitatsioonitoetust ei maksta ravikindlustuse ja riigieelarve muudest vahenditest finantseeritavate tegevuste eest.»

§ 10. Paragrahv 12 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 12. Täienduskoolitustoetus

- (1) Täienduskoolitustoetust makstakse töötava puudega inimese tööalaseks ja tasemekoolituseks.
- (2) Täienduskoolitustoetust makstakse tegelike koolituskulude osaliseks hüvitamiseks kuni 24-kordses sotsiaaltoetuste määras kolme kalendriaasta jooksul, arvates toetuse esmakordselt määramisest.»

§ 11. Paragrahv 13 tunnistatakse kehtetuks.

§ 12. Paragrahv 14 tunnistatakse kehtetuks.

§ 13. Paragrahvi 16:

1) lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (2) Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste taotlemiseks vajalikud põhidokumendid on:

- 1) toetuse taotlus;
- 2) arstliku ekspertiisi otsus;
- 3) isikut tõendavate dokumentide seaduse (RT I 1999, 25, 365; 2000, 25, 148; 26, 150; 40, 254; 86, 550; 2001, 16, 68; 31, 173; 56, 338) § 2 lõikes 2 sätestatud dokument.»;

2) lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste taotlemiseks vajalike täiendavate dokumentide loetelu ja dokumentide vormid kehtestab sotsiaalminister.»

§ 14. Paragrahvi 17:

1)lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Puuetega inimeste sotsiaaltoetused määrab ja nende suuruse otsustab pensioniamet. Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste määramise ja väljamaksmise juhendi kehtestab Vabariigi Valitsus.»;

2)lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (4) Käesoleva seaduse §-des 8–12 sätestatud puuetega inimeste sotsiaaltoetused määratakse toetuse taotlemise avalduse esitamise päevast, kuid mitte varem kui toetusele õiguse tekkimise päevast. Käesoleva seaduse paragrahvis 11 sätestatud toetuse võib arstliku ekspertiisi komisjoni või ekspertarsti otsuse alusel määrata puude raskusastet taotleva isiku rehabilitatsiooniplaani koostamiseks enne puude raskusastme määramist.»

§ 15.Paragrahv 19 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 19. Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmine eestkostetavale või perekonnas hooldamisel olevale puudega lapsele

Kui puudega laps on jäänud vanemliku hoolitsuseta ja tema üle on seatud eestkoste või tema suhtes on sõlmitud sotsiaalhoolekande seaduse alusel kirjalik perekonnas hooldamise leping, makstakse käesoleva seaduse §-s 6, § 8 lõike 1 punktides 1 ja 2 ning §-s 10 sätestatud puuetega inimeste sotsiaaltoetusi eestkostjale või hooldajale.»

§ 16.Paragrahv 20 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 20. Muudatused puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmisel

(1) Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmine lõpetatakse, peatatakse või nende suurus arvutatakse ümber, kui toetust saav inimene on niivõrd paranenud, et see muudab käesolevas seaduses sätestatud puuetega inimeste sotsiaaltoetuste saamise õigust või saadava toetuse suurust.

(2) Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmine peatatakse, kui toetuse saaja viibib järjest üle kahe kuu haiglaravil, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 toodud juhul.

(3) Puudega lapse toetus makstakse välja täies suuruses, sõltumata haiglaravi kestusest.

(4) Hoolekandeesutuses elavale isikule makstakse puuetega inimeste sotsiaaltoetusi puudest tingitud lisakulude osaliseks hüvitamiseks, kui ta vajab oma puude tõttu:

- 1) kõrvalabi või juhendamist toimingutes väljaspool eelnimetatud hoolekandeesutust või
- 2) individuaalset abivahendit.

(5) Puudest tingitud lisakuludeks ei loeta hoolekandeesutuses elava isiku majutus- ja toitlustamiskulusid ning kulusid, mis kaetakse riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest, kaasa arvatud hooldamise, tugevdatud hooldamise, järelevalve või muid hoolekandeesutuse üldiste teenustega seotud kulusid.

(6) Hoolekandeesutuses elava või haiglas hooldusravil viibiva isiku kohta hooldajatoetust ei maksta.

(7) Puuetega inimeste sotsiaaltoetuste saaja on kohustatud kümne päeva jooksul teatama elukohajärgsele pensioniametile kirjalikult asjaoludest, mis toovad kaasa puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmise lõpetamise, peatamise või suuruse muutuse.»

§ 17.Paragrahvi 22:

1)lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Puuetega inimeste sotsiaaltoetused makstakse toetusesaaja elukohajärgse pensioniameti kaudu vastavalt toetusesaaja soovile tema pangakontole või posti teel. Pensioniameti otsusel makstakse käesoleva seaduse §-des 11 ja 12 sätestatud toetused toetusesaajale teenust osutanud asutusele.»;

2)lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (2) Kui isik ei maksa alusetult saadud sotsiaaltoetusi tagasi, võidakse talle liigselt makstud summad pensioniameti otsuse alusel igakuiselt makstavatest sotsiaaltoetustest kinni pidada. Kinnipeetav osa ei või ületada 20 protsenti isikule määratud toetuste summast.»;

3)lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Kui puuetega inimeste sotsiaaltoetuste maksmine lõpetatakse enne liigselt makstud summade täielikku tasaarvestamist, tehakse isikule liigselt makstud summade tagasinõudmiseks ettekirjutus koos hoiatusega. Hoiatuses märgitud tähtaja jooksul ettekirjutuse täitmatajätmise korral on pensioniametil õigus rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses (RT I 2001, 50, 283; 94, 580) sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär on 2000 krooni.»

§ 18.Paragrahvi 26 täiendatakse lõigetega 6 ja 7 järgmises sõnastuses:

« (6) Isikule, kellele olid määratud puuetega inimeste sotsiaaltoetused, välja arvatud puudega lapse toetus, transporditoetus ja telefoni kasutamise toetus enne 2002. aasta 1. jaanuari, jätkatakse nende toetuste maksmist endistel alustel ja endistes suurustes kuni määratud tähtajani.

(7) Puudega lapse toetus arvutatakse ümber 2002. aasta 1. jaanuarist kehtiva seaduse alusel. Kui ümberarvutatud toetus osutub väiksemaks kui varem makstud puudega lapse toetuse ning transporditoetuse ja telefoni kasutamise toetuse summa, makstakse puudega lapse toetust nende toetuste kogusummas kuni määratud tähtajani.»

II. Rakendussätted

§ 19. Käesolev seadus jõustub 2002. aasta 1. jaanuaril.

§ 20. Vabariigi Valitsusel tagada puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse tervikteksti avaldamine Riigi Teatajas ühe kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumisest.

Riigikogu esimees Toomas SAVI